

5.6. Дії при пожежі:

- повідомити по телефону відділ охорони 3-10 764-19-21 та пожежно рятувальну службу 9-101, називаючи адресу, поверх, номер кімнати та своє прізвище;
- сповістити особисто або через співробітників керівникові підрозділу кафедри;
- вимкнути електромережу, вентиляцію, верстати, прилади;
- приступити до гасіння пожежі подручними засобами, а при неможливості ліквідації покинути приміщення та щільно зачинити двері, але не замикаючи їх.

-під час пожежі необхідно утримуватися від відкриття вікон та дверей щоб запобігти припливу свіжого повітря, що сприяє швидкому поширенню вогню.

5.7 Після прибуття рятувально-пожежного підрозділу надати старшому підрозділу пожежної охорони всі необхідні дані про осередок пожежі та виконувати його вказівки.

Зав. кафедри ІТЗ та МК

Узгоджено:

Провідний інженер з охорони праці

 Олексій КАПУСТЯН

Начальник юридичного відділу

В.о. заступника декана ІФ факультету

 Тетяна УДОВЕНКО

 Максим ДЕСЕВ

 Євген ПАРАХНЄВИЧ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА
ПОЛІТЕХНІКА»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Ректора

НУ «Запорізька політехніка»
від «16» 09 2024р № 374

ІНСТРУКЦІЯ

з охорони праці № 414

при виконанні робіт в приміщеннях лабораторій
кафедри ІТЗ та МК

1. Загальні положення.

1.1. Інструкція з охорони праці використовується при проведенні лабораторних або науково-дослідних робіт, що виконуються на зварювальних установках, лабораторних приладах і обладнанні, метаобробювальних верстатах та іншому обладнанні кафедр.

1.2. Особи, що працюють в лабораторії, зобов'язані:

- а) виконувати тільки доручену їм роботу;
- б) турбуватися про власну безпеку; пам'ятати про особисту відповідальність за дотримання правил охорони праці і безпеки співробітників. За невиконання цих правил винні залучаються до адміністративної, дисциплінарної відповідальності у встановленому законодавством порядку в залежності від характеру

5. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ В АВАРІЙНИХ СИТУАЦІЯХ

5.1 У випадку розливу концентрованих кислот спочатку необхідно засипати місце розливу піском, щоб він увібрав кислоту. Потім пісок необхідно прибрати, а місце, де була розлита кислота, засипати содою, чи вапном, а після цього вимити водою чи витерти насухо.

5.2. Якщо при дотику до неструмопровідних частин електроприладу відчувається електричний струм необхідно вимкнути прилад від електромережі, від'єднати вилку від електричної розетки, вимкнути загальний рубильник. Повідомити про несправність приладу керівнику підрозділу. Огородити обладнання. На головний вимикач повісити забороняючу табличку. Виставити пост. Попередити службу головного енергетика за телефоном 3-57.

5.3. При ураженні електричним струмом треба, не торкаючись потерпілого, визволити його від напруги, вимкнувши рубильник подачі живлення, а при неможливості відключення – відтягнути його від струмоведучих частин за одяг або застосувавши підручний ізоляційний матеріал (гумові печатки, суха тканина, суха деревина). Негайно викликати швидку за тел. 9-103 і до його прибуття забезпечити постраждалому доступ свіжого повітря, якщо потерпілий погано дихає (дуже рідко і судорожно), почати дії по штучному диханню та масаж серця.

5.4. При переломах необхідно звільнити потерпілого від одягу і накласти шину на уражену частину тіла, викликати швидку допомогу за тел. 9-103.

5.5. Основними засобами пожежогасіння є вогнетасники – порошкові, вуглекислотні, ящик з піском і лопата з дерев'яною ручкою.

3.9.1. Використовувати не за призначенням первинні засоби пожежегасіння.

3.9.2. Встановлювати і експлуатувати електронагрівні прилади (чайники, електрокаміни, праски).

3.9.3. Використовувати дріт електромережі з зіпсованою ізоляцією і іншим несправностями, що можуть викликати іскріння, коротке замикання або нагрів.

3.9.4. Браги нагріті зварювальні зразки захищеними руками (користуватися рукавицями та кліщами).

3.9.5. Залишати без нагляду працююче обладнання та прилади.

3.9.6. Загромаджувати проходи і виходи з приміщень.

3.9.7. Пити воду та вживати їжу під час виконання роботи.

4. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ РОБОТИ

4.1. Відключити електричний струм від обладнання, устаткування чи верстатів.

4.2. Прибрати робоче місце.

4.3. У випадку псування обладнання, приладів сповістити керівників.

4.4. Помитися з милом та переодягнутися в чистий сухий одяг.

4.5. Вимкнути освітлення і зачинити лабораторію.

порушень і їхніх наслідків.

б) помітивши порушення інструкції іншими робітниками чи здобувачами вищої освіти або небезпеку для навколишнього середовища, не залишатися байдужим, попередити робітників чи здобувачів вищої освіти і повідомити зав. кафедрою про необхідність дотримання вимог, що забезпечують безпеку робіт.

1.3. Виконавці робіт обов'язково користуються спец. одягом, спец. взуттям, захисними щитками і окулярами та іншими засобами індивідуального захисту, якими забезпечуються працівники даної професії (виду робіт) згідно з чинними нормами.

1.4. Найбільш можливі травми в лабораторіях кафедри: ураження (вражаюча дія) електричним струмом, опіки, порізи, удари.

1.5. До роботи на лабораторних установках, зварювальному устаткуванню і металооброблювальних верстатах та іншому обладнанні кафедри допускаються:

- співробітники кафедри, які знають свої функціональні обов'язки, пройшли відповідний інструктаж з обов'язковим особистим підписом в "Журналі реєстрації первинного, повторного, позапланового, цільового інструктажів(стажувань) з питань охорони праці та пожежної безпеки на робочому місці" (додаток №2).

- здобувачі вищої освіти, що вивчили правила небезпечної роботи, пройшли відповідний інструктаж під керівництвом викладача, з обов'язковим особистим підписом в "Журналі реєстрації первинного інструктажу з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності перед виконанням практичних занять, лабораторних робіт тощо, пов'язаних з використанням різних механізмів, приладів, інструментів, матеріалів для здобувачів освіти. Ну

«Запорізька політехніка» (додаток №5).

1.6. Журнали реєстрації з питань охорони праці є юридичними документами і повинні бути пронумеровані, прошнуровані та скріплені печаткою.

2. ВИМОГИ ПЕРЕД ПОЧАТКОМ РОБОТИ

2.1 Приступаючи до роботи в лабораторії необхідно вивчити інструкцію про роботи на даному обладнанні, установці, приладі, побудову і принципи їх дії.

2.2. Перевірити справність обладнання, огорожі, запобіжних пристроїв, освітлення, надійність заземлення.

2.3. Застібнути одяг на всі гудзики.

2.4. Підібрати волосся.

2.5. Перевірити справність інструменту, приладів для роботи на обладнанні та устаткування.

2.6. Надійно і правильно закріпити деталь і інструмент.

2.7. Користуватися обладнанням і приладами в межах, передбачених описом лабораторної роботи. На робочому місці не повинно бути ніяких сторонніх речей, предметів.

2.8. Перевірка працездатності інструментів, верстатів та пристосувань для безпечного використання повинна здійснюватись допоміжним персоналом кафедри систематично, а в разі необхідності з заученням перевіряючих органів.

2.9. У приміщенні лабораторії не повинно бути небрахованого обладнання, що є джерелом небезпеки. Проходи в лабораторії повинні бути вільними та забезпечені гумовим або іншими необхідними покриттями.

2.10. На робочому місці підтримувати чистоту і порядок.

2.11. Свій чистий та спец. одяг тримати в спеціально відведених для цього місцях.

2.12. Одяг та взуття не повинні бути мокрими.

3. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ РОБОТИ

3.1. Під час роботи (виконання завдання) не ходити без діла по лабораторії, відволікати увагу працюючих і залишати вклучене обладнання та устаткування без догляду, що може призвести до нещасного випадку.

3.2. При роботі в лабораторії виконувати тільки доручену роботу. Категорично забороняється виконувати інші роботи.

3.3. Не опиратися на верстат чи на інше обладнання та устаткування під час його роботи, не торкатися частин, що обертаються, або знаходяться під напругою.

3.4. Забороняється вимірювати виріб на ходу.

3.5. При роботі на верстатах, при проведенні зварювальних робіт необхідно використовувати захисні екрани, шитки.

3.6. Забороняється працювати в лабораторії одному, обов'язкова присутність інших осіб.

3.7. Не прибирати стружку при роботі на верстаті на ходу, виконувати цю операцію тільки спеціальним крочком.

3.8. Здобувачам вищої освіти вмикати і вимикати електричне та інше обладнання дозволяється тільки за дорученням викладача.

3.9. В лабораторіях забороняється: